

Gorchymyn Arfaethedig ar gyfer craffu cyn deddfu.

OFFERYNNAU STATUDOL DRAFFT

2009 Rhif

Y GYFRAITH GYFANSODDIADOL

DATGANOLI, CYMRU

**Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd
Deddfwriaethol) (Lles Cymdeithasol) 2009**

Gwnaed - - - - - ***

Yn dod i rym yn unol ag Erthygl 1

Yn Llys Palas Buckingham, y *** dydd o *** 2009

Yn bresennol

Ei Hardderchocaf Fawrhydi'r Frenhines yn y Cyfrin Gyngor

Yn unol ag adran 95(5) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006(a), gosodwyd drafft o'r Gorchymyn hwn gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru a dau Dŷ'r Senedd a chymeradwywyd ef drwy benderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru a chan ddau Dŷ'r Senedd.

Gan hynny, mae'n bleser gan Ei Mawrhydi, yn unol ag adran 95(1) a (3) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, yn ôl cyngor a chyda chyngor Ei Chyfrin Gyngor, orchymyn fel a ganlyn:-

Enwi a chychwyn

1. Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd Deddfwriaethol) (Lles Cymdeithasol) 2009 a daw i rym drannoeth y diwrnod y'i gwneir.

Diwygiadau i Ran 1 o Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006

2.—(1) Diwygier Maes 15 (lles cymdeithasol) o Ran 1 o Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 yn unol â'r erthygl hon.

(2) Ar ôl mater 15.8 mewnosoder-

(a) 2006 p.32.

“*Mater 15.9*”

Cefnogi darparu gofal gan ofalwyr a hybu llesiant gofalwyr.

Mae'r mater hwn yn cynnwys, yn benodol, wasanaethau gofal cymdeithasol i gynorthwyo gofalwyr.

Yn y mater hwn, ystyr “gofalwyr” yw unigolion sy'n darparu neu'n bwriadu darparu maint sylweddol o ofal ar sail reolaidd—

- (a) i blentyn â nam corfforol neu feddyliol, neu
- (b) i unigolyn sy'n 18 oed neu drosodd,

ond nid yw'n cynnwys unigolion sy'n darparu gofal neu'n bwriadu darparu gofal—

- (a) yn rhinwedd contract cyflogaeth neu contract arall gydag unrhyw berson, neu
- (b) fel gwirfoddolwr i unrhyw gorff (p'un a yw wedi'i ymgorffori ai peidio).”

(3) O dan y pennawd “*Dehongli'r maes hwn*”, yn y diffiniad o “gwasanaethau gofal cymdeithasol”, ar ôl “gwasanaethau gofal cymdeithasol dibreswyl,” mewnosoder “gwybodaeth,”.

Eithriadau i faterion yn Rhan 1 o Atodlen 5 i Ddeddf 2006

3.—(1) Diwygier adran 94 o Ddeddf 2006 yn unol â pharagraffau (2) i (4).

(2) Yn is-adran (4)(a), ar ôl “Schedule 5” mewnosoder “and does not fall within any of the exceptions specified in paragraph A1 of Part 2 of that Schedule (whether or not the exception is under a heading corresponding to the field which includes the matter)”

(3) Yn is-adran (6)(a), yn lle “restrictions in” rhodder “paragraphs 1 to 6 of”.

(4) Yn is-adran (7), ar ôl “Schedule 5” mewnosoder “(or falls within any of the exceptions specified in paragraph A1 of Part 2 of that Schedule)”.

(5) Yn adran 101(1)(a), ar ôl “Schedule 5” mewnosoder “(or falls within any of the exceptions specified in paragraph A1 of Part 2 of that Schedule)”.

(6) Diwygier Atodlen 5 i Ddeddf 2006 yn unol â pharagraffau (7) i (12).

(7) Yn Rhan 1 o Atodlen 5—

- (a) ym mater 10.1 hepgorer y geiriau o “This does not include” hyd at ddiwedd y mater hwnnw;
- (b) hepgorer y geiriau a'r tablau o “EXCEPTIONS TO MATTERS” hyd at ddiwedd y Rhan honno.

(8) Yn lle'r pennawd i Ran 2 o Atodlen 5 rhodder “EXCEPTIONS TO MATTERS AND GENERAL RESTRICTIONS ”

(9) Ar ôl y pennawd i Ran 2 o Atodlen 5 mewnosoder—

“Eithriadau i faterion

A1 Dyma'r eithriadau a grybwyllir yn adran 94(4)(a) a (7)—

Priffyrdd a thrafnidiaeth (maes 10 o Ran 1)

- (1) Cofrestru gwasanaethau bysiau lleol a chymhwyso a gorfodi amodau rheoleiddio traffig ynghylch y gwasanaethau hynny.
- (2) Rheoleiddio'r defnydd o gerbydau modur ar ffyrdd, eu gwneuthuriad a'u cyfarpar a'r amodau y caniateir eu defnyddio felly odanynt.

- (3) Tramgwyddau traffig ffyrdd.
- (4) Trwyddedu gyrwyr.
- (5) Hyfforddiant gyrru.
- (6) Yswirio cerbydau modur.
- (7) Oriau gyrwyr.
- (8) Rheoleiddio traffig ar ffyrdd arbennig, croesfannau i gerddwyr, arwyddion traffig (heblaw am osod a chynnal a chadw arwyddion traffig o fewn ystyr adran 177 o Ddeddf Trafnidiaeth 2000 at ddibenion mater 10.1) a therfynau cyflymder.
- (9) Trwyddedu gweithredwyr cerbydau gwasanaethau cyhoeddus.
- (10) Darparu a rheoleiddio gwasanaethau rheilffyrdd, ar wahân i gymorth ariannol--
  - (a) nad yw'n ymwneud â chludo nwyddau,
  - (b) nas gwneir mewn cysylltiad â gorchymyn gweinyddu rheilffordd, ac
  - (c) nas gwneir mewn cysylltiad â Rheoliad y Cyngor (EEC) 1191/69 fel y'i diwygiwyd gan Reoliad y Cyngor (EEC) Rhif 1893/91 ar rwymedigaethau gwasanaeth cyhoeddus mewn trafndiaeth.
- (11) Diogelwch trafndiaeth.
- (12) Llongau, ar wahân i gymorth ariannol ar gyfer gwasanaethau llongau i Gymru, o Gymru neu yng Nghymru.
- (13) Hawliau a rhyddidau mordwyo, ar wahân i reoli gwaith a all rwystro neu beryglu mordwyaeth.
- (14) Safonau technegol a safonau diogelwch llestrau. (h.y. llongau, cychod, badau, etc.)
- (15) Harbyrau, dociau, glanfeydd a llithrffyrdd i gychod ar wahân i'r rheini a ddefnyddir neu y mae'n ofynnol eu cael yn gyfan gwbl neu yn bennaf ar gyfer cysylltiadau rhwng mannau yng Nghymru.

Lles cymdeithasol (maes 15 o Ran 1)

- (1) Cymorth i blant.
- (2) Cronfeydd ymddiriedolaethau plant, ac eithrio taliadau i mewn i gronfeydd o'r fath gan—
  - (a) cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol yng Nghymru, neu
  - (b) Gweinidogion Cymru.
- (3) Credydau treth.
- (4) Budd-dal plant a lwfans gwarcheidwad.
- (5) Nawdd cymdeithasol.
- (6) Cronfeydd byw'n annibynnol.
- (7) Motability.
- (8) Taliadau niwed drwy frechiad.
- (9) Mabwysiadu rhwng gwledydd, ac eithrio asiantaethau mabwysiadu a'u swyddogaethau, a swyddogaethau'r "Awdurdod Canolog" o dan Gonfensiwn yr Hâg

ar Amddiffyn Plant a Chydweithredu mewn cysylltiad â Mabwysiadu rhwng Gwledydd.

(10) Y Comisiynydd Plant a sefydlwyd o dan Ddeddf Plant 2004.

(11) Cyfraith teulu ac achosion teuluol ac eithrio—

- (a) cyngor i lysoedd ynghylch lles, cynrychiolaeth a darparu gwybodaeth, cyngor a chymorth arall i blant sy'n preswyllo fel arfer yng Nghymru ac i'w teuluoedd, a
- (b) swyddogion achosion teuluol ar gyfer Cymru.

(12) Bwydydd lles.

Cyfyngiadau cyffredinol

(10) Yn lle'r pennawd i Ran 3 o Atodlen 5 rhodder "EXCEPTIONS FROM GENERAL RESTRICTIONS IN PART 2".

(11) Ar ôl y pennawd i Ran 3 o Atodlen 5, mewnosoder—

“Dehongli

6Z Yn y Rhan hon ystyr “general restrictions in Part 2” yw paragraffau 1 i 6 o Ran 2.”

(12) Yn Rhan 3 o Atodlen 5, yn lle “Part 2 does not” (bob tro y mae'n digwydd) rhodder “The general restrictions in Part 2 do not”.

Enw

Clerc y Cyfrin Gyngor

GWNEIR GORCHMYNION CYMHWYSEDD DEDDFWRIAETHOL YN SAESNEG YN UNIG. CYFIEITHIAD I'R GYMRAEG ER GWYBODAETH YW HWN AC NID OES IDDO RYM CYFREITHIOL.

LCOS ARE MADE IN ENGLISH ONLY. THIS IS A TRANSLATION INTO WELSH FOR INFORMATION AND IT HAS NO LEGAL EFFECT.

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn diwygio Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ("Deddf 2006") a darpariaethau eraill Deddf 2006 ynghylch cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Mae'r Gorchymyn yn estyn cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud cyfreithiau a elwir yn Fesurau Cynulliad Cenedlaethol Cymru (y cyfeirir atynt yn Neddf 2006 fel "Mesurau'r Cynulliad"). Mae'r cymhwysedd deddfwriaethol a roddir gan y Gorchymyn hwn yn ddarostyngedig i gyfyngiadau cyffredinol ar arfer y cymhwysedd deddfwriaethol hwnnw, sy'n gymwys yn rhinwedd adran 94 o Ddeddf 2006 ac Atodlen 5 iddi (fel y'i diwygir gan y Gorchymyn hwn).

Mae erthygl 2 yn mewnosod mater 15.9 ym maes 15 (lles cymdeithasol) o Ran 1 o Atodlen 5 i Ddeddf 2006. Mae'r mater yn ymwneud â chefnogi darparu gofal gan ofalwyr a hybu llesiant gofalwyr.

Mae erthygl 3 yn diwygio adran 94 o Ddeddf 2006 a Rhan 2 o Atodlen 5 i'r Ddeddf honno i ddarparu ar gyfer eithriadau sy'n gymwys i bob mater yn Rhan 1 o Atodlen 5. Mae hefyd yn gwneud diwygiadau canlyniadol i Ran 3 o Atodlen 5 a darpariaethau eraill yn Neddf 2006.

Nid oes asesiad effaith rheoleiddiol llawn wedi'i lunio ar gyfer yr offeryn hwn, gan na ragwelir y bydd yr offeryn yn effeithio o gwbl ar y sector preifat na'r sector gwirfoddol.